

11 / 1502 / 2012.

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA	
Ügyszám:	1763/3/2011/1
Érkezett:	2011 DEC 19
Bíró:	1-1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	P-1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, dr. Jóri András a Magyar Köztársaság Országgyűlésének adatvédelmi biztosa az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 22. §-ában biztosított jogkörömben eljárva indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Khrtv.) sérti az Alkotmánynak a személyes adatok védelméről szóló 59. § (1) bekezdését, ezért semmisítse meg azt.

I n d o k o l á s

I. A hitelinformációs rendszer hazai kialakításának állomásai¹

Az első lépést a bankközi hitelinformációs rendszer kialakításának folyamatában a pénzügyi intézményekről és a pénzügyi tevékenységről szóló 1991. évi LXIX. törvény 1993. évi módosítása jelentette, amely minden pénzügyi intézmény számára előírta, hogy csatlakoznia kell egy, a Pénzügyi Felügyelet által elismert központi hitelnyilvántartó rendszerhez. A törvénymódosítást követően nyolc hazai bank megalapította a Bankközi Informatikai Szolgáltató Rt.-t (BISZ), amelynek feladata volt a Bankközi Adósnilyvántartó Rendszer (BAR) kiépítése és üzemeltetése.

Az 1996. évi jogszabályi változások a központi adósnilyvántartó rendszer adatszolgáltatói körének bővülését eredményezték, ugyanis a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.), valamint az értékpapírok forgalomba hozataláról, a befektetési szolgáltatásokról és az értékpapír tőzsdéről szóló 1996. évi CXI. törvény értelmében már nemcsak a hitelintézetek, hanem a lízingscégek és a brókercégek számára is kötelezővé vált az adatszolgáltatás a BAR-ba, amennyiben ezek az intézmények vállalatok számára hitelezési tevékenységet folytattak. A Hpt. rendelkezései csak a cégek hitelszerződéseire vonatkoztak, és megtiltották a természetes személyek adatainak kezelését a központi hitelinformációs rendszer számára.

A Hpt. 1998-ban hatályba lépő módosítása már a természetes személyek adatainak továbbítására is lehetőséget teremtett, de csak abban az esetben, ha a törvényben előírt mértékű és idejű hitelmulasztást követték el. A természetes személyek adatainak védelmére vonatkozó előírások miatt ugyanis csak késedelembe esés esetén volt lehetőség ezen információk kezelésére (negatív lista).

¹ A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2006 augusztusában készült, „Háttéranyag a lakossági hitelinformációs rendszerekről” című munkadokumentumának felhasználásával

A szabályok további módosítását, részletezését eredményezte a Hpt. 2006. január 1-jén hatályba lépett módosítása. Így változott a (most már Központi Hitelinformációs Rendszernek – KHR – nevezett) nyilvántartás vállalkozási és a lakossági rendszere is. A legfontosabb változások a lakossági nyilvántartásokat érintették. Mind a hitelmulasztás, mind a kártyavisszaélés feltételeinek pontosabb meghatározása mellett egy új nyilvántartásnak, a valótlán adatközlés vagy hamis okmányok miatt elutasított hiteligénylések nyilvántartásának létrehozását is előírta a törvény.

A Khrtv. elfogadását megelőzően a KHR két részből: vállalkozásokra és a természetes személyekre vonatkozó rendszerből állt. A lakossági rendszer tartalmazta minden természetes személy adatát, aki a pénzügyi intézményekkel kötött hitel-, vagy hiteljellegű, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz felhasználására irányuló szerződését a Hpt-ben részletezett módon megszegte. A lakossági rendszer három negatív listás alrendszerre tagolódott: a hitelmulasztások, a bankkártya-visszaélések, illetve a felróható ügyfélmagatartás miatt elutasított igények nyilvántartására.

II. A Khrtv. elfogadásának előzményei

2011 szeptemberében a Khrtv. anélkül került az Országgyűlés elé, hogy a törvény tervezetével kapcsolatos előzetes véleményezési jogomat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 25. § (1) bekezdésében foglaltak szerint gyakorolhattam volna. Ez annál is fontosabb lett volna, mivel köztudomású, hogy a teljes listás hitelinformációs rendszer létrehozásával szemben magam és mindkét hivatali elődöm számos esetben határozottan állást foglaltunk.

1. A valamennyi hiteladós adatát tartalmazó, teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer felállítására vonatkozó első tervezettel kapcsolatban a Magyar Köztársaság első adatvédelmi biztosának 1997 szeptemberében kiadott állásfoglalása rámutatott arra, hogy *„a tervezet az adós-nyilvántartási rendszert ki akarja terjeszteni a természetes személy hiteladósokra is. Nem vitatva ennek indokoltságát adatvédelmi szempontból több komoly aggály is felmerül.*

Az adós hitelszerződése a banktitok körébe tartozó megannyi - és nem csupán az adósra vonatkozó - személyes adatot tartalmaz. A Tervezetben szereplő megoldás nem felel meg a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 5.§ (2) bekezdésének, amely kimondja, hogy csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

A véleményezésre megküldött tervezetekhez fűzött "Bevezetés" taktikusan hallgat a hitelinformációs rendszer kiterjesztéséről mint nóvumról, és csupán a külföldre történő adattovábbításról szól. Ugyanakkor joggal vélelmezhető, hogy a hitelintézeti hitelinformációs rendszernek a természetes személyekre történő kiterjesztését ugyanaz a cél indokolja, mint a jogi személyek esetében: a notórius nem-fizetők kiszűrését. E méltányolható céllal azonban az információs jog korlátozásának arányban kell állnia. E cél eléréséhez egyrészt az érintett személyes adatainak jóval szűkebb köre is elegendő, másrészt indokolatlanul széles egy olyan felhatalmazás, amely valamennyi -

a nem fizető és a megbízhatóan törlesztő - hiteladós adatainak begyűjtésére és kezelésére vonatkozik.

*A pénzügyi intézmény és az adatalany szempontjából egyaránt indokolt volna egy olyan törvényi előírás, amely a hitelszerződés kötelező elemévé teszi az adatalany tájékoztatását arról, hogy **adósi kötelezettségeinek elmulasztása esetén** és csakis ekkor az egyéb jogi szankciók mellett adatai bekerülnek a hitelinformációs rendszerbe. A szerződés aláírásával ezt az adós tudomásul veszi.” (ügyszám: 703/J/1997-2.)*

2. 2005-ben szakmai vitákban ismét napirendre került a teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer felállítása. A Magyar Köztársaság második adatvédelmi biztosa az üggyel kapcsolatban több állásfoglalást is kiadott. Álláspontja az volt, hogy „a személyes adatok védelméhez való jogot az Alkotmány alapvető jogként határozza meg, és a pozitív lista törvényben szabályozott, kötelező szabályok szerint működő adatkezelést jelent, annak meg kell felelnie az Alkotmány által az alapjogi korlátozással szemben támasztott követelményeknek. Az Alkotmánybíróság a 15/1991. (IV. 13.) AB határozatában kifejtette az információs önrendelkezés leglényegesebb elemeit, melynek lényege, hogy az érintett maga rendelkezhet személyes adataival, és megfelelő garanciáknak kell biztosítani az önrendelkezés szabadságát.

Kivételesen törvény elrendelheti személyes adat kötelező kiszolgáltatását és előírhatja felhasználásának módját. A törvény által elrendelt adatkezelés a jog korlátozását jelenti, amely csak meghatározott feltételekkel történhet. A személyes adatok védelméhez való jog korlátozásának feltételeit az Alkotmánybíróság a 21/1993. (IV. 2.) AB határozatában fejtette ki. [...] Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban törvény sem korlátozhatja. az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, hogy ha a korlátozás kényszerítő ok nélkül történik, vagy az nem áll összhangban az elérni kívánt céllal, azaz nem elkerülhetetlen, akkor az alapjog lényeges tartalmát érintő sérelem megállapítható.” (ügyszám: 1334/K/2006-16.)

Az állásfoglalás szerint nem igazolt sem a teljes körű lakossági hitelinformációs rendszer felállításának alkotmányos célja, sem pedig az, hogy az alapjogi korlátozás a cél elérésére alkalmas eszköz volna.

3. Ezt követően 2008 októberében a kormány T/6668 számon beterjesztette a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvényjavaslatot, melyet előzetesen nem volt módom véleményezni, mert a tervezetet az illetékes tárca nem küldte meg a hivatalomnak.

Kiadtam az ügyben egy közleményt http://abiweb.obh.hu/abi/index.php?menu=aktualis/kozlemenyek&dok=20081030_ABI_1, mely felhívta a figyelmet arra, hogy a törvényjavaslat szerint valamennyi hitelfelvevő, sokmillió állampolgár hiteladósságának adatai egy központi nyilvántartásba kerülnének. Nyilvántartának azokat is, akik nem járulnak hozzá hiteladataik átadásához; nyilvántartásba kerülnének azok is, akik kötelezettségeiknek időben, szerződéses vállalásaiknak megfelelően tesznek eleget. Bár a javaslat szerint a nyilvántartásba való bekerülés a hiteladósok „önkéntes” hozzájárulásán alapult volna, a szabályozás részletei nyilvánvalóvá tették, hogy nem volt szó valós önkéntességről.

A közlemény hangsúlyozta, hogy a „pénzügyi válság mára világossá tette, hogy a pénzügyi rendszer biztonságos működését minden törvényes és alkotmányos eszközzel garantálni szükséges. A pénzintézetek felelős hitelezési gyakorlatának előmozdítását azonban mindenekelőtt a polgárok, az ügyfelek információs kiszolgáltatottságának csökkentése, tájékozódási lehetőségeik és jogaik kiterjesztése, nem pedig a magánszférájuk korlátozása segítheti elő. A nemzetközi tapasztalatok sem azt bizonyítják, hogy a mindenkire kiterjedő, hatalmas nyilvántartások valóban csökkentenék a hitelezési kockázatokat, és képesek lennének megakadályozni a veszélyes méretű lakossági eladósodást. Sőt, elsőként éppen azon országok pénzügyi rendszere lett a válság áldozata, amelyekben a bevezetni kívánt teljes körű hitelnyilvántartáshoz hasonló adatbázisok hosszú ideje léteznek. [...] a teljes körű hitelinformációs rendszer létrehozására irányuló kezdeményezés a pénzügyi válságot ürügyként használva, alkotmányos cél híján, elsősorban üzleti érdekekből, szükségtelenül és aránytalan módon korlátozná az állampolgárok – köztük a megbízható adósok – alkotmányos jogait.

A közlemény jelezte végül, hogy „az adatvédelmi biztos a rendelkezésére álló minden eszközzel fel fog lépni a teljes körű hitelinformációs rendszer létrehozása ellen.”

2009 februárjában a törvényjavaslat tárgyalása megszakadt, majd azt 2010 májusában a kormány visszavonta.

4. Ezt követően 2011. szeptember 16-án a kormány benyújtotta a központi hitelinformációs rendszerről szóló újabb törvényjavaslatot, melyet az Országgyűlés szeptember 19-én el is fogadott. A törvény október 11-én lépett hatályba.

5. A törvény rendelkezéseinek többségét a november 7-én elfogadott, november 15-én hatályba lépett, az otthonvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXLVII. törvény módosította.

III. A teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer alkotmányellenessége

1. A Khrtv. preambuluma kimondja, hogy „az Országgyűlés a közérdek által vezérelve, a teljes körű hitelnyilvántartás – ezen belül a lakossági hitelnyilvántartás – létrehozásának, a hitelképesség megalapozottabb megítélésének, túlzott méretű lakossági eladósodás csökkentésének, a pénzpiac biztonságosabb működésének, valamint a hitelezési kockázat csökkentésének, összességében a társadalom egésze gazdasági és pénzügyi stabilitásának elősegítése érdekében” alkotta meg a törvényt.

A Khrtv. 1. §-a szerint „a központi hitelinformációs rendszerben (a továbbiakban: KHR) nyilvántartott adatok kezelésének célja a hitelképesség megalapozottabb megítélése, valamint a felelős hitelezés feltételei teljesítésének és a hitelezési kockázat csökkentésének előmozdítása az adósok és a referenciaadat-szolgáltatók biztonságának érdekében.”

A Khrtv. e célok érdekében kiterjesztette a nyilvántartás körét valamennyi természetes személy hiteladósának a Khrtv. 2. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott pénzügyi

szolgáltatás keretében kötött szerződéses adataira, valamint a hitellel összefüggő azonosító adataira. A pénzügyi szolgáltatást nyújtó pénzintézetek mint referenciaadat-szolgáltatók számára a Khrtv. 5. § (2) bekezdése kötelezően előírja a természetes személyeknek a hitelszerződéssel kapcsolatos, a törvény mellékletében felsorolt adatainak a KHR-be történő továbbítását.

Álláspontom szerint a természetes személy hiteladósok adatainak ilyen széles körre való kiterjesztése alkotmányellenes, ellentétes az alapjogi korlátozás kritériumait meghatározó megannyi alkotmánybírói határozattal. Az Alkotmánybíróság a 46/1995. (VI. 30.) AB határozatban kifejezetten a személyes adatok védelmével összefüggésben mondta ki, hogy a „közérdek” az Alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlata szerint önmagában alkotmányos alapjog korlátozásának nem lehet hivatkozási alapja, és hogy az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében biztosított szabadságjogot mint alapjogot csak elkerülhetetlen esetben lehet alkotmányosan korlátozni, akkor, ha a korlátozás elkerülhetetlenül szükséges és az a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos. *„Az elkerülhetetlenség és szükségesség a „közérdeknél” szigorúbb alkotmányos követelmény [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 381-382.], vagyis az Alkotmánybíróság a „közérdek” fennállásának és alkotmányos indokának a vizsgálatánál is a „szükségesség-arányosság” ismérveit alkalmazza. Ez azt jelenti, hogy ha a „közérdekű” megoldás önmagában is valamely más alkotmányos jogot sért, az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell, hogy a „közérdek” szempontja a törvényhozó választásának feltétlen szükségességét indokolja-e.”*²

A Khrtv. általános indokolása, preambuluma és 1. §-a a teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer melletti közkeletű és tetszetős érveket ismétli meg, melyeket a pénzintézetek és azok szakmai szervezetei is gyakran hangoztatnak. Ezek az érvek azonban nem megalapozottak. A törvényhozó ugyanis a megjelölt célok elérése érdekében úgy nyúlt egy alkotmányos jog korlátozásának eszközéhez, hogy nem igazolta e választás feltétlen szükségességét.

A 2008 óta tartó pénzügyi világválság külföldi és hazai fejleményei, a pénzügyi válságról szóló elemzések, a válság kezelésére, enyhítésére irányuló, a hitelintézeti szféra és a kormányzat részéről megfogalmazott javaslatok, a meghozott intézkedések jól mutatják, mennyi súlyos mulasztás történt – Magyarországon is - a felelős hitelezési gyakorlat kialakítása terén. Sem a hitelintézetek, sem az állam felügyeleti szervei, sem a pénzügyi kormányzat nem tettek meg minden elvárható intézkedést a törvényjavaslat preambulumban megfogalmazott célokért: a veszélyes lakossági eladósodás megelőzéséért, a hitelkockázatok csökkentéséért, általában a pénzügyi stabilitásért.

Nem ismertek olyan megalapozott elemzések, amelyek igazolnák, hogy a hiteladósok negatív listájának rohamos bővülése az ügyfelek hitelképességével kapcsolatos hiányos információkra vezethető vissza. Ellenkezőleg, a tények azt mutatják, hogy leginkább azon hitelek visszafizetése romlott, amelyekre jellemző az önrész, a jövedelemigazolás vagy fedezet nélküli finanszírozás, azaz ahol a hitelnyújtás nélkülözötte a szükséges körülmények és garanciákat, legkevésbé pedig azokban az esetekben (jelzálog alapú lakáshitelek), amelyek valóságos kockázatfelmérésen és garanciákon alapulnak. E körben pedig a nem-fizetés legnagyobb kockázatát a pénzügyi válság előre nem látható

² ABH 1995, 224.

és tovagyrúzó hatásai, elsősorban a munkahely elvesztése jelenti nem pedig a hiteladós felelőtlen magatartása.

Az előbbieket erősíti meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) 2008. december 15-i keltezéssel kiadott „Tájékoztatás a felügyeleti vizsgálati folyamat (SREP) keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű finanszírozásban”³ címet viselő anyaga, amely megállapítja:

„A magyar pénzügyi szektorban a kimagasló jövedelmezőség biztosítása érdekében az utóbbi időben a hitelezési feltételek folyamatosan lazulnak. A lakosság eladósodottsága ezzel párhuzamosan nő, a rendelkezésre álló jövedelemhez mért adósságráta 2007 végén már 51%-os volt. Az adósságszolgálati ráta 2007 végére 13%-ot ért el, amely már érdemben meghaladja az Eurótérség 10,5% körüli átlagát.

A lakosság fokozódó hitelszolgálati leterheltsége mellett növekedett a hitel/fedezet arány, illetve a kezdetben kedvező, később szigorodó feltételekkel kínált türelmi idő konstrukciók kínálata; a kizárólagosan eszközfedezet alapján nyújtott hitelek állománya és folyamatosan kitolódnak a futamidők.

A hitelfeltételek lazulása azzal a veszéllyel jár, hogy egyre nő a gyengébb minőségű adósoknak folyósított hitelállomány, amely a hitelkockázat látens növekedését eredményezi. Ez a látencia azonban – ahogy azt a subprime hitelválság látványosan megmutatta – az évek múlásával láthatóvá válik, amikor is már sokkal nehezebb a kockázat kezelése, mind a Felügyelet, mind a hitelintézetek oldaláról sokkal több energiaráfordítást igényel.”

A hitelválság kirobbanása óta érzékelhetően megélnékült a hazai pénzügyi szereplők aktivitása is a nyilvánvalóvá vált hiányosságok felszámolása, a mulasztások pótlása érdekében. Lépések történtek a hazai lízing-rendszer informatikai és jogi biztonságának erősítése érdekében, a PSZÁF ajánlást adott ki a közvetítői tevékenységgel kapcsolatos visszaélések megelőzéséről, a közvetítők ellenőrzéséről, pénzkezelési és dokumentációs kérdéseiről⁴. Idetartozik a PSZÁF hatásköreinek megerősítése a kockázatos termékek bevezetésének megelőzése érdekében, a Gazdasági Versenyhivatal javaslata, hogy a pénzintézetek a hitelfeltételekről szóló tájékoztatáskor ne csak a THM-t, hanem a devizahitelezési kockázat-mutatót is tegyék közzé. A sor nyilván még folytatható. A tervezett vagy már meghozott intézkedések remélhetőleg pozitív eredményei: a hitelkockázatok mérhető csökkenése, a pénzügyi stabilitás erősödése a válság elmúltával és nyilván egy hosszabb idő elteltével lesznek érzékelhetők.

Ami a kamatlábak csökkenését, a hitelezés költségeinek esetleges leszorítását illeti, ezzel kapcsolatban a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2006-ban készített háttéranyagot a pozitív adóslista magyarországi alkalmazási lehetőségeiről, amelyben az áll: „a pozitív adósnilyántartásoknak a hitelköltségeket csökkentő hatását megfelelő számítási módszer hiányában nem lehet kimutatni”⁵.

³ http://www.pszaf.hu/data/cms671888/srep_tajek_gepjarmufinansz.pdf

⁴ http://www.pszaf.hu/data/cms649161/pszafhu_ajanlas_2008_4.pdf

⁵ http://www.pszaf.hu/data/cms1629898/A_lakoss_gi_hitelinform_ci_s_rendszerekr_l.pdf

Rendkívül figyelmeztető, hogy a hitelválság nemhogy elkerülte volna a teljes listás hitelinformációs rendszerrel rendelkező országokat, éppenséggel abból az országból indult ki, amelyben ilyen rendszer mintegy harminc esztendeje létezik. Ez figyelmeztető jel kell legyen a jogalkotó számára: nem indulhat ki abból, hogy hitelügyletekkel kapcsolatos felelőtlenség kizárólag, vagy akárcsak elsősorban a hiteladós részéről fenyeget. A felelős hitelezés fontos feltétele, hogy az állam a bankok számára a lehető legszélesebb körű és leggondosabb ügyfél-tájékoztatási kötelezettséget írjon elő, és ennek betartását következetesen ellenőrizze, a mulasztásokat szankcionálja. Megjegyzendő, hogy a lakossági eladósodással kapcsolatos adatok sem támasztják alá a teljes listás rendszerrel kapcsolatos alapjogi korlátozás létjogosultságát. Franciaországban, ahol kizárólag negatív lista, tehát a rossz adósok adatait tartalmazó adatbázis működése engedélyezett, a lakossági eladósodottság mértéke Európában az egyik legalacsonyabb szinten áll (2009: GDP 60 %-a alatt), míg a teljes körű hitelinformációs rendszerek egyik őshazája, Nagy-Britannia ugyanezen adata 100% felett van (2009). A lakossági eladósodottság mértéke tehát más eszközökkel is korlátozható.

2. A Khrtv. ugyanakkor csak részben ír elő kötelező adatkezelést. Az 5. § (3) bekezdése ugyanis kimondja, hogy *„a referenciaadatok KHR-be történő átadását megelőzően a referenciaadat-szolgáltató beszerzi a természetes személy ügyfél írásbeli nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy hozzájárul-e az adatai KHR-ből történő, más referenciaadat-szolgáltató általi – a (7) bekezdés szerinti – átvételéhez. Ezt a hozzájárulást a természetes személy ügyfél – az adatok KHR-ben történő nyilvántartásának időtartama alatt – bármikor megadhatja.”*

A Khrtv. szerint felálló KHR tehát – előre nem ismerhető körben – olyan hiteladósok adatait is tartalmazza majd, akik adataik továbbításához nem járultak hozzá. Ebben a körben az információs önrendelkezési jog egyik legfontosabb alapelve: a célhozkötöttség sérül. Az Alkotmánybíróság több határozata is alkotmányellenes korlátozásnak minősítette a törvényben meg nem határozott célú, ún. készletező adatgyűjtést.

A Khrtv. 5. § (3) bekezdése, vagyis hogy a hiteladós magánszemély nyilatkozatában megtilthatja a KHR-ből történő adatszolgáltatást, alapjaiban teszi kérdésessé a KHR célját, miközben az így felálló adatbázis már csak mérete, adattartalma miatt önmagában nemzetbiztonsági kockázatokat vet fel.

3. A szakirodalom szerint a hitelképesség megállapítására szolgáló algoritmusok (credit scoring) mellé felzárkózik a profitability scoring: a létrejövő adatmennyiség elsősorban a profitábilis ügyfelek (akik pl. hitelkártya-tranzakciók esetén kifejezetten *nem* a jó adósok) azonosítására szolgálhatnak, vagyis félő, hogy a fentiekben bemutatott – kellően nem alátámasztott – célok mögötti valós cél egy üzleti cél. Veszélyes folyamat az, ha a társadalom széles rétegeit érintő adatbázisok kialakításának gyakorlatát kizárólag üzleti szempontok határozzák meg. További kockázatot jelent adatbiztonsági, sőt, nemzetbiztonsági szempontból az, hogy az állampolgárok rendkívül széles köréről temérdek érzékeny adatot tároló adatbázis kezelője egy magáncég.

3. Tekintve, hogy álláspontom szerint a Khrtv. a teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer felállításával szükségtelenül korlátozza sokmillió ügyfél információs önrendelkezési jogát, a törvénnyel kapcsolatban felvethető további alkotmányossági kifogásaim ismertetését szükségtelennek tartom.

4. A törvény nemcsak a természetes személy hiteladósok hiteladatainak kezelésére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, hanem a vállalkozásokéira is. E körben az információs önrendelkezési jog sérelme nyilvánvalóan nem vethető fel. A törvény alkotmányos kifogásokkal érintett részei nélkül azonban ez utóbbi rendelkezések önmagukban nem állnának meg, ezért indítványoztam a törvény egészének megsemmisítését.

5. A Khrtv. keletkezésére visszamenő hatállyal történő megsemmisítésének értelemszerű indoka: az alapjogi sérelem orvoslása. Amennyiben az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalakor a KHR adatbázisa részlegesen vagy teljes körűen létrejött, azt a jogszabály megsemmisítését követően – mint olyan személyes adatot, amelynek a kezelésére vonatkozó jogalap és cél megszűnt – a személyes adatokra vonatkozó szabályok szerint törölni kell.

Budapest, 2011. december 16.

Dr. Jóri András